

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁS ÉS TERMELÉS, UN CÉLOK

Csutora Mária

2017

UN GOAL 12: FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁS ÉS TERMELÉS

- Each year, an estimated one third of all food produced – equivalent to 1.3 billion tonnes worth around \$1 trillion – ends up rotting in the bins of consumers and retailers, or spoiling due to poor transportation and harvesting practices.
- 1.3 billion tonnes of food is wasted every year while almost 1 billion people go undernourished and another 1 billion hungry

NÉHÁNY LEHETSÉGES BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐ

- Termelés hatékonyságának növekedése, fogyasztás hatékonyságának csökkenése
- Fogyasztási minták változásának hatása
- Fogyasztás és termelés helyének szétválása, delokalizáció

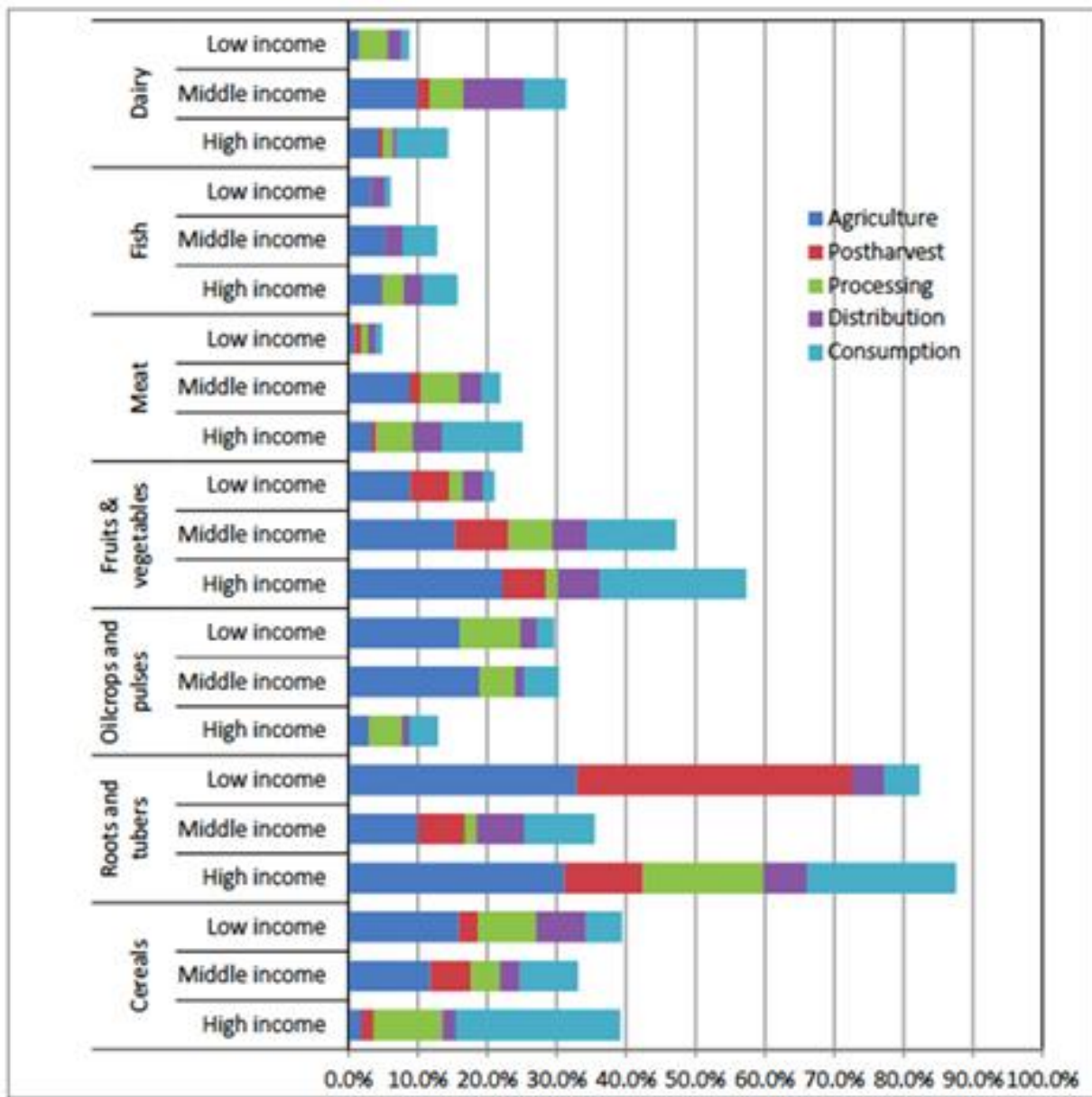
HATÉKONY TERMELÉS, NEM HATÉKONY FOGYASZTÁS

- Termelési szinten javul az input/output arány
- Fogyasztási szinten romlik a megtermelt/elfogyasztott termékek aránya
- A két trend egymás ellen dolgozik.
- Definiálni kéne a „fogyasztási hatékonyság” fogalmát. A megtermelt áru ténylegesen hány százaléka kerül elfogyasztásra
- A fogyasztási hatékonyság kérdése túlságosan kis szerepet kap, a legtöbb policy a termelés hatékonyságának növelésére irányul

PÉLDA: ÉLELMISZERFOGYASZTÁS

- Világátlagban nő az egy főre eső megtermelt élelmiszer mennyisége (Kclban)
- Növekszik az el nem fogyasztott élelmiszer mennyisége
- Okai:
- A bőség pazarlásra ösztönöz, élelmiszerbiztonsági, állategészségügyi szabványok, lobbis és marketingérdekek. növekvő igények a minőség értelmezésében

Figure 1. Parts of the initial production lost or wasted in different stages of the food supply chain¹⁰

¹⁰ FAO-REU, 2014, Reduction of Food Losses and Waste in Europe and Central Asia for Improved Food Security and Agri-food Chain Efficiency, available at <http://www.fao.org/europe/agrarian-structures-initiative/3p/en/>

LOBBIÉRDEKEKET SZOLGÁLÓ TÖRVÉNY

- Korábban a megszokottól eltérő zöldségek és gyümölcsök nem kerülhettek forgalomba. Az ún. "Egyenes uborka" szabványok a válság idején nevetségessé váltak. (moslék előírás)
- "Cucumber Regulation" (EEC No 1677/88) and the "Carrot Regulation" (EEC No 730/1999) set EU-wide quality standards
- 2009. 26 zöldség és gyümölcs esetében hatályon kívül helyezték

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+IM-PRESS+20090706STO57744+0+DOC+XML+V0//EN>

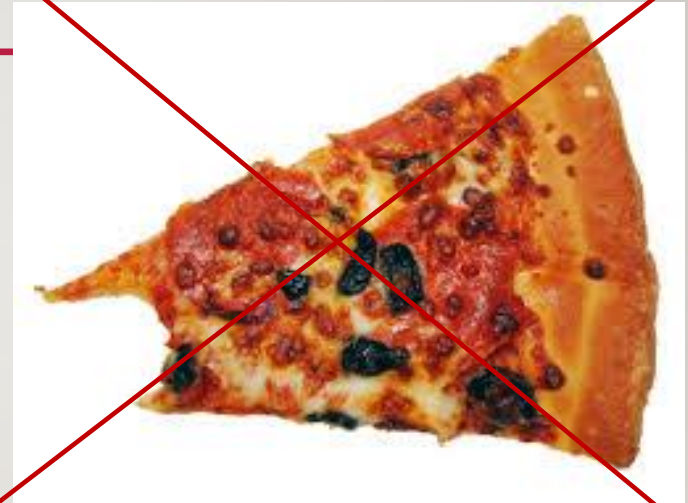

ÉLELMISZERBIZTONSÁGI OKOK „SWINE FEVER ACT”

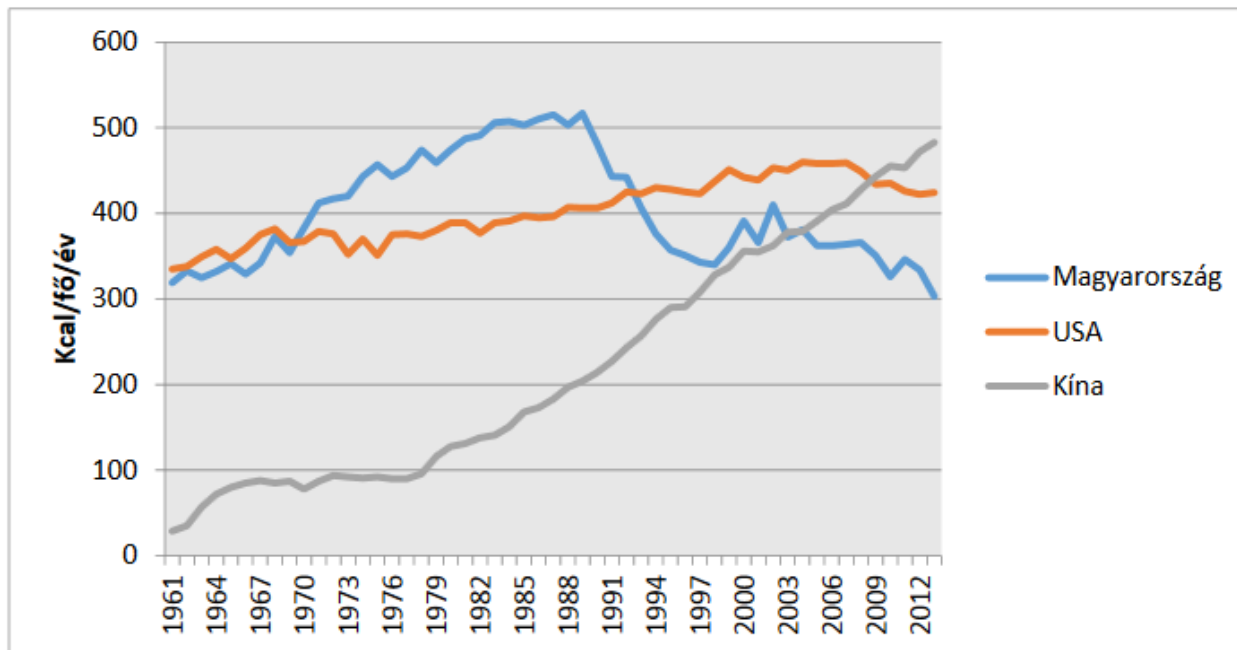
- (75/ 2002. (VIII. 16.) Ministry of Rural Development) 2. §.)

- **28. §** tilos az élelmiszerhulladékokat állati takarmányozásra felhasználni. **Nagyon szigorú feltételek mellett adható kutyáknak, szőrméjükért tartott állatoknak.**

- Élelmiszerhulladék definíciója: **Minden az éttermekben, az élelmiszerfeldolgozás során, menzákon vagy a gazdálkodók saját háztartásában keletkező hulladék."**

FOGYASZTÁSI MINTÁK: HÚSFOGYASZTÁSI TRENDEK

8. ábra – Magyarország, Kína és USA fogyasztási trendjeinek összehasonlítani

Forrás: FAO, saját készítés

FOGYASZTÁSI MINTÁK

2. Táblázat: Az európai és magyarországi trendek összehasonlítása (1990-2007)

Fogyasztási kategória	Európa		Magyarország	
	Mennyiségi változás (kg/fő/év)	Aránya a teljes ételmiszer-fogyasztásban (%)	Mennyiségi változás (kg/fő/év)	Aránya a teljes ételmiszer-fogyasztásban (%)
Cereáliák	138 kg → 131 kg csökken	19,3% → 17,6% csökken	110 kg → 88 kg csökken	16% → 13% csökken
Húsfélék	81 kg átlagosan, de növekvő tendencia	11% nem változik/nő	73 kg → 63 kg csökken	9% - 11% nem változik
Tejtermék	210 kg → 221 kg nő	29% nem változik	169 kg → 163 kg csökken	25 % nem változik
Zsiradék	28,5 kg nem változik	3,8 % nem változik	38,6 kg → 37,4 kg nem változik	6 % nem változik
Gyümölcs	73 kg → 93 kg nő	10,2% → 12,4% nő	155 kg → 194 kg nő	23% → 31% nő
Zöldség	107 kg → 117 kg nő	15% → 15,6% nő		
Importált termékek aránya a fogyasztásban	hús +120% cereália +83% zöldség +174% (FAO, 2010)		nő	7-10% → 30% nő

Forrás: FAO (2012) és KSH (2012) alapján saját összeállítás

KORÁBBI KERETEK FESZEGETÉSE

- Franciaország:
- Új törvény
- kötelező élelmiszerdonáció bevezetése.
- A szupermarketek €75,000-ig büntethetőek, amennyiben kidobják a fogyasztásra alkalmas el nem adott

JAVASLATOK:

- A régebben hozott élelmiszerbiztonsági és állategészségügyi törvények felülvizsgálata (valóban szükség van rájuk, módosíthatóak?)
- Élelmiszerszerek felhasználhatóak legyenek donáció, állati takarmányozás céljára-

A SZÉTVÁLÁS (DECOUPLING) JELENSÉGE

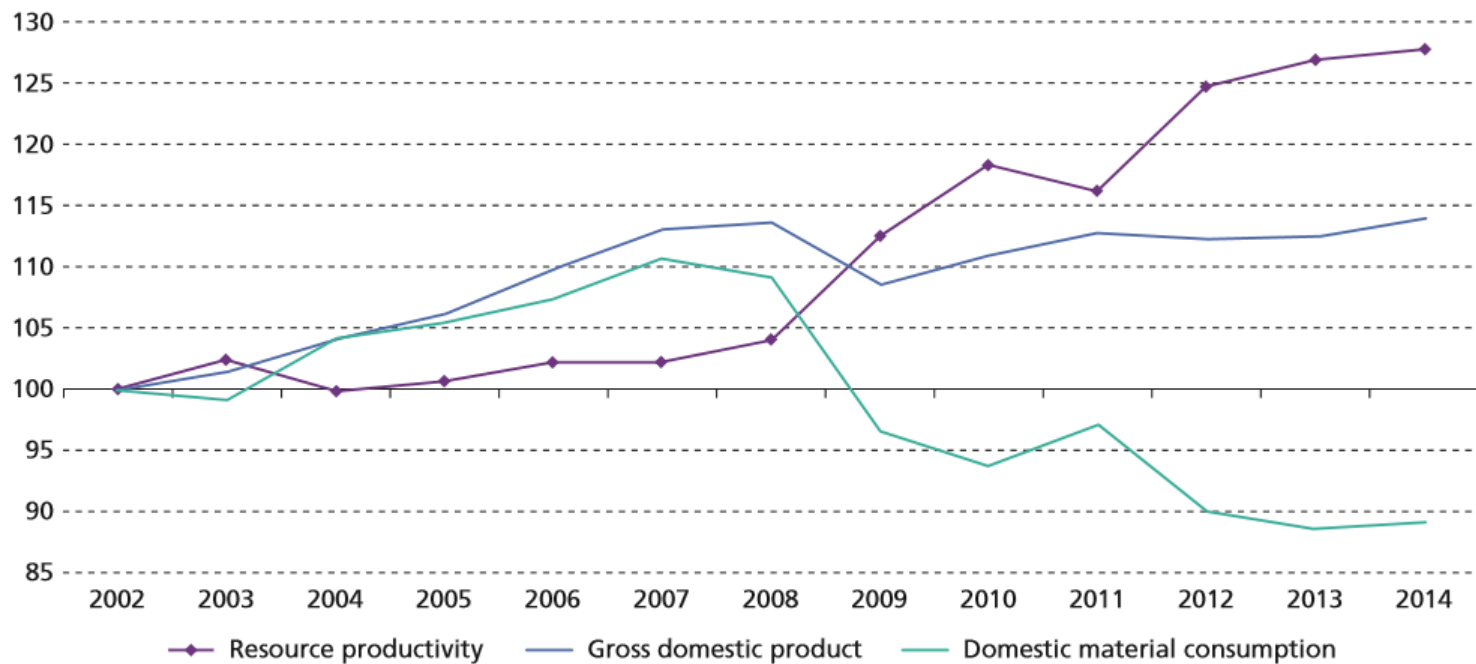
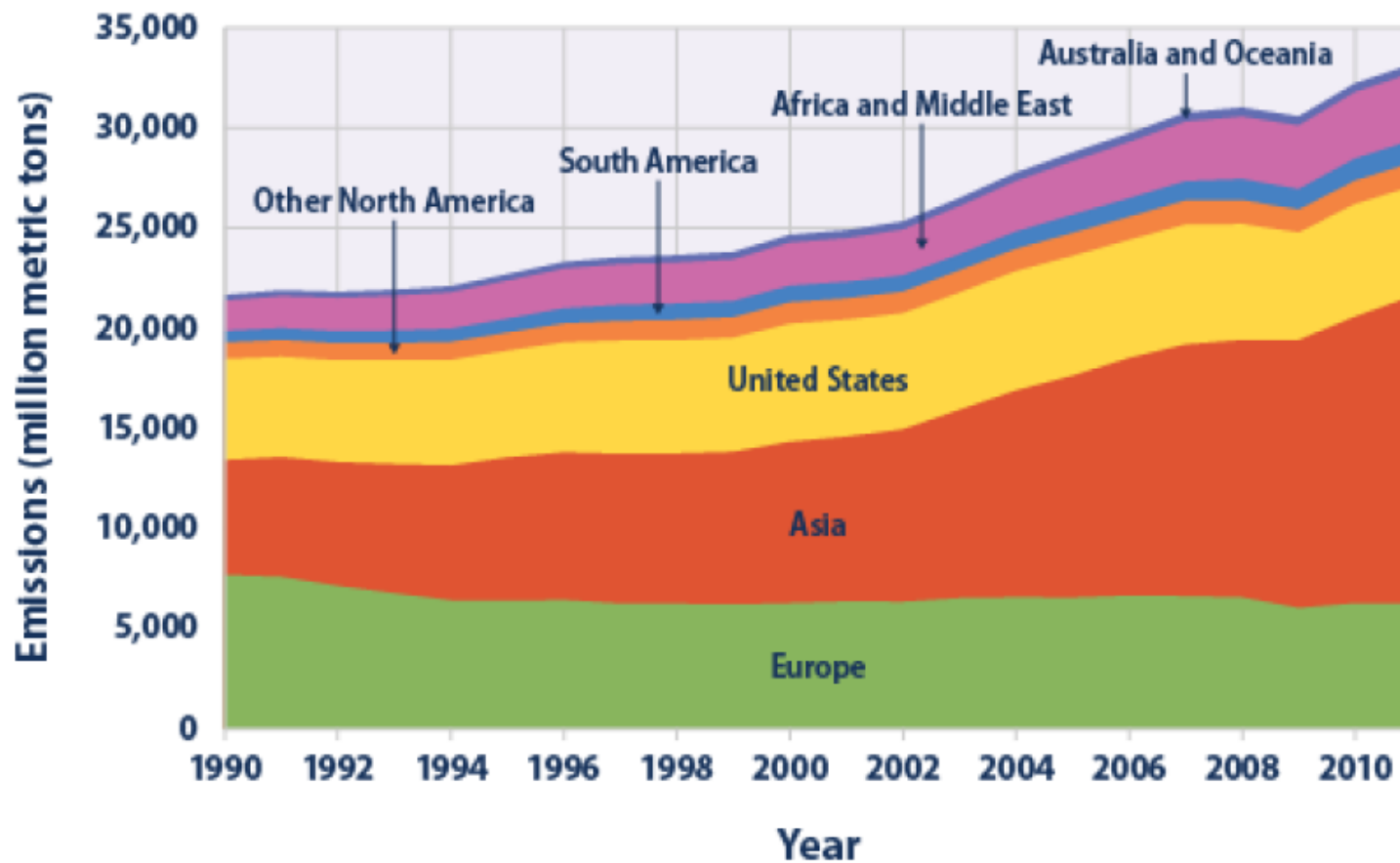

Figure 4.1 Resource productivity compared with GDP and DMC, EU-28, 2002–2014.⁷

ÜHG kibocsátás régióként

Figure 3. Global Carbon Dioxide Emissions by Region, 1990–2011

A TERMÉKEKBE ÉPÜLT CO₂ KIBOCSÁTÁS BECSLÉSE

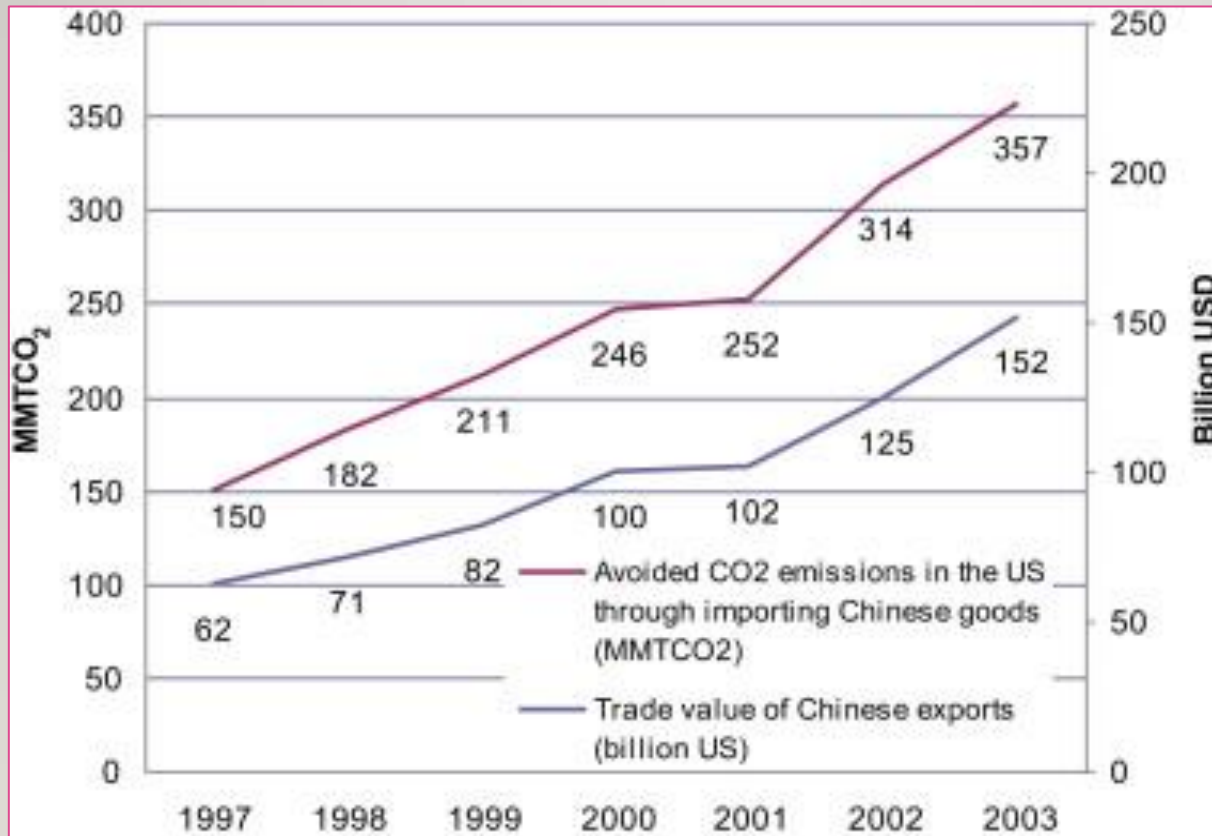
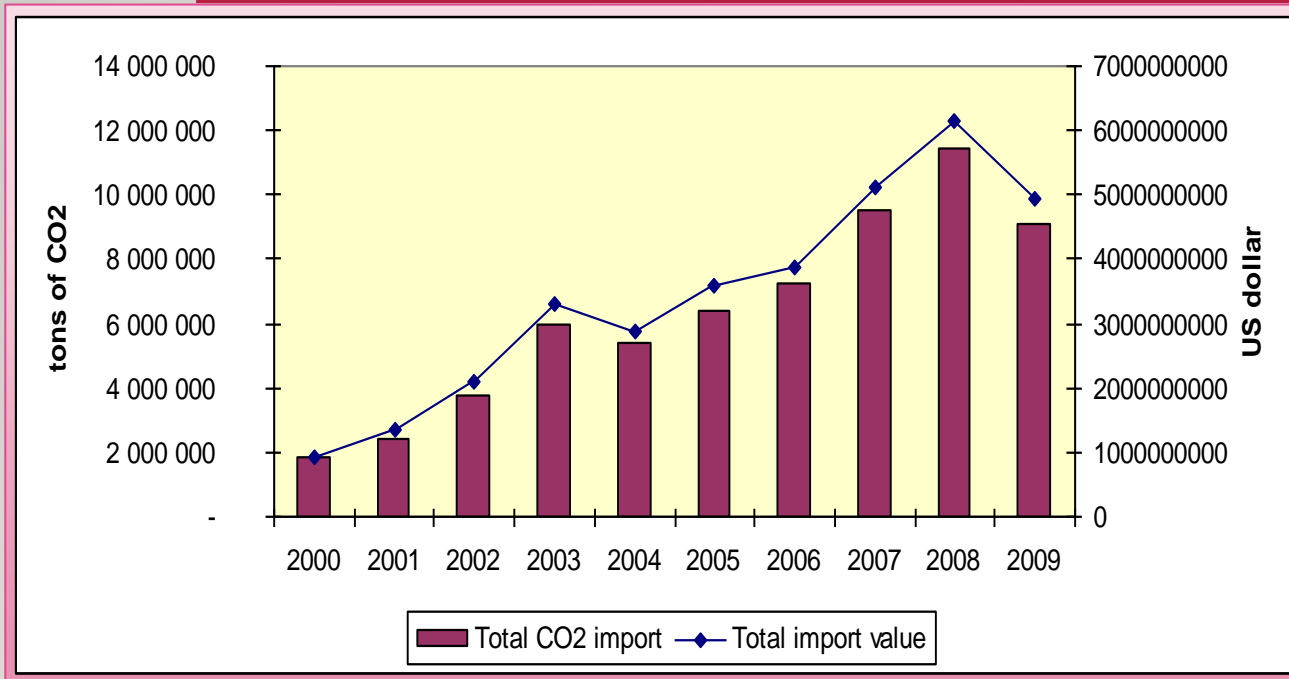

Fig. 2. The evolution of CO₂-emissions differs among nations during the time horizon, 1990–2007 (source: [WRI, 2011](#)).

A TERMÉKEKBE ÉPÜLT CO₂ KIBOCSÁTÁS BECSLÉSE MAGYARORSZÁGON

CO₂ import embodied in products imported from China to
Hungary 2000-2009

Source: Csutora-Mózner, 2012.

<http://dx.doi.org/10.1016/j.jclepro.2012.06.024>

FENNTARTHATÓ FOGYASZTÁS FELTÉTELE

- Ne legyen „szivárgás” a rendszerből, globális szinten legyen körkörös a gazdaság
- A termelés alapú ÜHG elszámolás ezt nem biztosítja, kevert vagy fogyasztás alapú modellt kellene alkalmazni.